

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

15 päivänä kesäkuuta 2017^{* i}

Ennakkoratkaisupyyntö — Tuomioistuinten toimivalta siviili- ja kauppaoikeuden alalla — Asetus (EU) N:o 1215/2012 — 7 artiklan 1 alakohta — Käsitteet ”sopimusta koskeva asia” ja ”palvelusopimus” — Luottosopimuksen yhteisvastuullisten velallisten välinen takautumiskanne — Luottosopimuksen täyttämispaikan määrittäminen

Asiassa C-249/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 31.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.5.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Saale Kareda

vastaan

Stefan Benkö,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Saale Kareda, edustajanaan C. Függer, Rechtsanwalt,

— Stefan Benkö, edustajanaan S. Alessandro, Rechtsanwalt,

— Euroopan komissio, asiamiehinnään M. Heller ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.4.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 7 artiklan 1 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Stefan Benkö ja Saale Kareda ja joka koskee yhteiseen luottosopimukseen perustuvien sellaisten kuukausittaisten lyhennyserien takaisinmaksua, jotka Benkö maksoi Karedan maksulaiminlyönnin seurauksena.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 1215/2012

- 3 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että sen tavoitteena on sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan turvaamiseksi ottaa käyttöön ”säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin”.
- 4 Mainitun asetuksen johdanto-osan 15 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(15) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden olisi oltava hyvä, ja niiden olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella. Vastaajan kotipaikan tuomioistuimen olisi aina oltava toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riita-asian kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

(16) Moitteettoman lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen liittymän vuoksi olisi oltava vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi. Läheisellä liittymällä olisi taattava oikeusvarmuus ja vältettävä mahdollisuus siitä, että vastaaja haastetaan sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimeen, johon hän ei kohtuudella ole voinut odottaa joutuvansa. Tämä on tärkeää erityisesti silloin, kun riita-asia koskee sopimukseen perustumattomia velvoitteita, jotka johtuvat yksityisyyden tai henkilöön liittyvien oikeuksien loukkauksesta, esimerkiksi kunnianloukkauksesta.”
- 5 Toimivaltasäännökset sisältyvät saman asetuksen II lukuun. Mainittu luku sisältää muun muassa 1 jakson, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, 2 jakson, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, ja 4 jakson, jonka otsikko on ”Toimivalta kuluttajasopimusta koskevissa asioissa”.
- 6 Asetuksen N:o 1215/2012 4 artiklan, joka kuuluu kyseisen II luvun 1 jaksoon, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

- 7 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklassa, joka kuuluu mainitun II luvun 2 jaksoon, säädetään seuraavaa:
- ”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa
- 1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,
b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on
- irtaimen kaupassa se paikkakunta jäsenvaltiossa, minne tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,
— palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava,
c) jollei sovelleta b alakohtaa, sovelletaan a alakohtaa;
- —”
- 8 Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan sanamuoto on sama kuin tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1), joka kumottiin asetuksella N:o 1215/2012, 5 artiklan 1 kohdan sanamuoto. Lisäksi kyseinen 7 artiklan 1 alakohta vastaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla Brysselissä 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna myöhemmillä uusien jäsenvaltioiden tähän yleissopimukseen liittymisestä tehdyillä yleissopimuksilla (jäljempänä Brysselin yleissopimus), 5 artiklan 1 kohtaa.
- 9 Asetuksen N:o 1215/2012 17 artiklan, joka sisältyy sen II luvun 4 jaksoon, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Kun asia koskee henkilön, jäljempänä ’kuluttaja’, sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voida pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 artiklan ja 7 artiklan 5 alakohdan soveltamista,
- a) jos sopimus koskee irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä;
b) jos sopimus koskee lainaa, joka on maksettava takaisin erissä, tai muuta luottoa, joka on tarkoitettu irtaimen kaupan rahoittamiseen; tai
c) kaikissa muissa tapauksissa, jos sopimus on tehty sellaisen henkilön kanssa, joka harjoittaa kaupallista tai elinkeinotoimintaa siinä jäsenvaltiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka, tai joka millä keinoin tahansa suuntaa tällaista toimintaa kyseiseen jäsenvaltioon tai useisiin valtioihin kyseinen jäsenvaltio mukaan lukien, ja sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin.”
- 10 Kyseisen asetuksen 18 artiklan, joka kuuluu samaan 4 jaksoon, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa tällä sopimuspuolella on kotipaikka, tai toisen sopimuspuolen kotipaikasta riippumatta sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa kuluttajalla on kotipaikka.
2. Toinen sopimuspuoli voi nostaa kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa kuluttajalla on kotipaikka.”

- 11 Asetuksen N:o 1215/2012 17 ja 18 artiklan sanamuoto vastaa asetuksen N:o 44/2001 15 ja 16 artiklan sanamuotoa.

Asetus (EY) N:o 593/2008

- 12 Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6 ja oikaisu EUVL 2009, L 309, s. 87) johdanto-osan 7 ja 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(7) Tämän asetuksen aineellisen soveltamisalan ja säännösten olisi oltava yhdenmukaisia [asetuksen N:o 44/2001] ja sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11 päivänä heinäkuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 864/2007 – (Rooma II) kanssa.

--

- (17) Siltä osin kuin on kyse lakiviittauksen puuttuessa sovellettavasta laista, olisi käsitteitä ’palvelujen suorittaminen’ ja ’irtaimen tavaran kauppa’ tulkittava samalla tavalla kuin sovellettaessa [asetuksen N:o 44/2001] 5 artiklaa, siltä osin kuin irtaimen tavaran kauppa ja palvelujen suorittaminen kuuluvat kyseisen asetuksen soveltamisalaan. Vaikka franchise- ja jakelusopimukset ovat palvelusopimuksia, niihin sovelletaan erityisiä sääntöjä.”
- 13 Saman asetuksen 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Saatavan siirtyminen”, säädetään seuraavaa:
- ”Jos henkilöllä (’velkoja’) on sopimukseen perustuva saatava toiselta henkilöltä (’velallinen’) ja jos kolmas henkilö on velvollinen suorittamaan tai on tämän velvoitteen täyttääkseen suorittanut maksun velkojalle, kolmannen henkilön velvoitteeseen sovellettavan lain perusteella määräytyy, onko ja missä määrin tällä kolmannella henkilöllä oikeus käyttää velalliseen nähden niitä oikeuksia, jotka velkojalla oli velallista kohtaan näiden väliseen suhteeseen sovellettavan lain mukaan.”
- 14 Mainitun asetuksen 16 artiklassa, jonka otsikko on ”Useampi velallinen”, säädetään seuraavaa:

”Jos velkojalla on saatavaa useilta velallisilta, jotka ovat vastuussa samasta saatavasta, ja yksi velallisista on jo suorittanut saatavan kokonaan tai osittain, tämän velallisen oikeus vaatia korvausta muilta velallisilta määräytyy sen lain mukaan, jota sovelletaan tämän velallisen velvoitteisiin velkojaa kohtaan. Muut velalliset voivat vedota puolustukseensa oikeuksiin, joita heillä oli velkojaa vastaan, siltä osin kuin tämä on sallittu heidän ja velkojan välisiin velvoitteisiin sovellettavassa laissa.”

Itävallan oikeus

- 15 Itävallan siviililain (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä ABGB) 896 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ”Yhteisvastuullinen velallinen, joka on maksanut yksin koko velan, voi, vaikka oikeuksia ei olisi luovutettu, vaatia muilta velallisilta korvauksen samansuuruisissa osuuksissa, jos velalliset eivät ole sopineet muunlaisista osuuksista.”
- 16 ABGB:n 905 §:n 2 momentissa säädettiin ennen sen muuttamista maksuviivästyksistä annetulla lailla (Zahlungsverzugsgesetz; BGBl. I, 2013/50), että ”epäselvissä tapauksissa velallisen on omalla riskillään ja omalla kustannuksellaan toimitettava rahat velkojan kotipaikkaan (toimipaikkaan)”.

17 ABGB:n 1042 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Sillä, joka suorittaa toisen puolesta maksun, josta tämän olisi lain mukaan pitänyt itse vastata, on oikeus vaatia korvausta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 18 Itävallassa asuva Itävallan kansalainen Benkö nosti Landesgericht St. Pöltenissä (St. Pöltenin alueellinen tuomioistuin, Itävalta) takautumiskanteen entistä avopuolisoaan, Virossa tuntemattomassa osoitteessa asuvaa Viron kansalaista Karedaa vastaan ja vaati 17 145,41 euron korvausta lisättynä koroilla ja kuluilla. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Benkö ja Kareda olivat vuonna 2007, jolloin he asuivat yhdessä Itävallassa, ostaneet 190 000 euron hinnalla omakotitalon, jonka he ovat tämän jälkeen omistaneet jakamattomin puoliosuuksin. Omien varojen puuttuessa he ottivat itävaltalaisesta pankista kyseisen hankinnan ja tarpeellisten kiinteistön kunnostamistöiden rahoittamiseksi maaliskuussa 2007 kolme lainaa, määriltään 150 000 euroa, 100 000 euroa ja 50 000 euroa. Lainanottajina olivat sekä Benkö että Kareda.
- 19 Vuoden 2011 lopulla Kareda erosi Benköstä ja muutti takaisin Viroon, eikä hänen asuinpaikkansa ole Benkön tiedossa. Kareda lakkasi kesäkuusta 2012 lähtien osallistumasta lainojen takaisinmaksuun, joten Benkö vastasi takaisinmaksusta tämän jälkeen yksin. Benkö vaati kanteellaan, että Kareda velvoitetaan ABGB:n 1042 §:n nojalla maksamaan takaisin hänen Karedan puolesta kesäkuuhun 2014 saakka maksamansa määrät.
- 20 Ensimmäisen asteen tuomioistuimena toiminut Landesgericht St. Pölten otti tuloksetta yhteyttä Viron Itävallan suurlähetystöön Karedan kotiosoitteen selvittämiseksi.
- 21 Karedalle nimetty tiedoksiantoja vastaanottamaan valtuutettu asiamies esitti toimivallan puuttumista koskevan oikeudenkäyntiväitteen perusteenaan se, että tämän kotipaikka oli Virossa. Hän katsoi yhtäältä, etteivät Benkön kuvaamat tosiseikat kuulu asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 2–7 jakson säännösten soveltamisalaan. Hän väitti toisaalta, ettei tuomioistuimella, jossa asia oli saatettu vireille, ollut alueellista toimivaltaa myöskään siksi, että laina oli otettu pankista, jonka kotipaikka eli lainojen takaisinmaksuvelvoitteen täytäntöönpanopaikka ei sijaitse Landesgericht St. Pöltenin tuomiopiirissä.
- 22 Kyseinen tuomioistuin hyväksyi väitteet ja totesi, ettei sillä ollut kansainvälistä toimivaltaa tutkia asiaa.
- 23 Benkö valitti tuomiosta Oberlandesgericht Wieniin (Wienin alueen toisen asteen tuomioistuin, Itävalta), joka katsoi, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetun toimivallan perusteena oli takaisinmaksua koskevan sopimusvelvoitteen täytäntöönpanopaikka, joka oli kyseisen tuomioistuimen mukaan velallisen kotipaikka. Ratkaisun mukaan Landesgericht St. Pöltenillä on näin ollen kansainvälinen ja alueellinen toimivalta.
- 24 Karedan asiamies teki kyseisestä muutoksenhakutuomioistuimen tuomiosta Revision-valituksen Oberster Gerichtshofille (ylin tuomioistuin, Itävalta) saadakseen todettua sen, ettei Itävallan tuomioistuimilla ole toimivaltaa.
- 25 Tässä tilanteessa Oberster Gerichtshof on päättänyt lykätä ratkaisun antamista ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko – – asetuksen – – N:o 1215/2012 – – 7 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että (yhteiseen) pankin kanssa tehtyyn luottosopimukseen perustuva velallisen, joka on yksin hoitanut luoton takaisinmaksuerät, palauttamisvaatimus (velallisten keskinäinen korvausvaatimus/takautumisvaatimus) toista saman luottosopimuksen velallista kohtaan on luottosopimuksesta johdettu (toissijainen) sopimusvaade?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastaan myöntävästi,

määräytykö velallisen luottosopimuksesta toista velallista kohtaan johtaman palauttamisvaatimuksen (velallisten keskinäisen korvausvaatimuksen/takautumisvaatimuksen) osalta (kanteen perusteena olevan velvoitteen) täyttämisaika

- a) asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisen luetelmakohdan ('palvelujen osalta') mukaan vai
- b) asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan c alakohdan, luettuna yhdessä a alakohdan kanssa, nojalla *lex causae* mukaan?

3) Jos toisen kysymyksen a kohtaan vastataan myöntävästi,

onko luoton myöntäminen pankin toimesta luottosopimukselle luonteenomainen suoritus ja määräytykö velvoitteen täyttämisaika tämän palvelun suorituksen osalta siten asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisen luetelmakohdan mukaisesti pankin kotipaikan perusteella, jos luoton myöntäminen on tapahtunut yksinomaan siellä?

4) Jos toisen kysymyksen b kohtaan vastataan myöntävästi,

onko rikotun sopimukseen perustuvan velvoitteen täyttämisaikan määräytymisen kannalta asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdan mukaan ratkaiseva

- a) ajankohta, jona molemmat velalliset ovat ottaneet luotot (maaliskuu 2007), vai
- b) ajankohta, jona velallinen, jolla on takautumisoikeus, on suorittanut pankille maksut, joista hän johtaa takautumisvaatimuksen (kesäkuusta 2012 kesäkuuhun 2014)?

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että luottosopimuksen yhteisvastuullisten velallisten välinen takautumiskanne on kyseisessä säädöksessä tarkoitettu "sopimusta koskeva asia".
- 27 Kysymykseen vastaamiseksi on viitattava unionin tuomioistuimen asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 kohdan sekä Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdan osalta antamaan tulkintaan, joka pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohtaan, koska kyseisiä säännöksiä ja kyseistä määräystä voidaan pitää toisiaan vastaavina (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, 28 kohta).
- 28 Kyseisestä oikeuskäytännöstä seuraa yhtäältä, että asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua käsitettä "sopimusta koskeva asia" on tulkittava itsenäisesti, jotta sen yhtenäinen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa taattaisiin, ja toisaalta, että jotta kyseessä olisi sopimusta koskeva asia, kanteella on riitautettava oikeudellinen velvoite, johon henkilö on vapaaehtoisesti antanut suostumuksensa suhteessa toiseen osapuoleen (ks. vastaavasti tuomio 14.3.2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, 45–47 kohta ja tuomio 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, 37 ja 39 kohta).
- 29 Tässä yhteydessä on muistutettava aluksi, että asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa lueteltuja liittymäperusteita voidaan soveltaa kaikkiin samaan sopimukseen perustuviin vaatimuksiin (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2009, Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, 33 kohta).

- 30 Tämän jälkeen on katsottava, että sopimusta koskevia asioita ovat kaikki velvoitteet, jotka perustuvat sopimukseen, jonka noudattamatta jättämiseen vedotaan kanteen tueksi (ks. vastaavasti tuomio 6.10.1976, De Bloos, 14/76, EU:C:1976:134, 16 ja 17 kohta ja tuomio 8.3.1988, Arcado, 9/87, EU:C:1988:127, 13 kohta).
- 31 Sama pätee myös pääasian asianosaisten kaltaisten kahden yhteisvastuullisen velallisen välillä syntyneisiin velvoitteisiin ja erityisesti toisen osuuden yhteisestä velasta kokonaan tai osittain maksaneen yhteisvastuullisen velallisen mahdollisuuteen saada näin maksamansa määrä takaisin takautumiskanteen avulla (ks. analogisesti tuomio 12.10.2016, Kostanjevec, C-185/15, EU:C:2016:763, 38 kohta). On nimittäin niin, kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa, että koska kanteen liittyy sopimukseen, olisi asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisen kannalta keinotekoista erottaa nämä oikeussuhteet sopimuksesta, jolla ne on luotu ja joka muodostaa niiden perustan.
- 32 Vaikka asetuksen N:o 1215/2012 säännöksiä on tulkittava kyseisellä asetuksella säädetyn järjestelmän sekä sen taustalla olevien tavoitteiden valossa (ks. vastaavasti tuomio 16.1.2014, Kainz, C-45/13, EU:C:2014:7, 19 kohta), on otettava huomioon erityisesti mainitun asetuksen ja Rooma 1 -asetuksen yhtenäisen soveltamisen tavoite (ks. vastaavasti tuomio 21.1.2016, ERGO Insurance ja Gjensidige Baltic, C-359/14 ja C-475/14, EU:C:2016:40, 43 kohta). Tulkinta, jonka mukaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen takautumiskanteen on katsottava olevan asetuksessa N:o 1215/2012 tarkoitettu sopimusta koskeva asia, on myös kyseisen yhtenäisyyttä koskevan tavoitteen mukainen. Rooma 1 -asetuksen 16 artiklassa nimittäin kytketään useiden velallisten välinen suhde nimenomaisesti velallisen ja velkojan väliseen suhteeseen.
- 33 Ensimmäiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdalla on tulkittava siten, että luottosopimuksen yhteisvastuullisten velallisten välinen takautumiskanne on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”sopimusta koskeva asia”.

Toinen kysymys

- 34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedustele toisella kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista luottolaitoksen ja kahden yhteisvastuullisen velallisen välillä tehtyä luottosopimusta on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna palvelujen suorittamista koskevana sopimuksena.
- 35 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 44/2001 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, jolla on sama sanamuoto kuin asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdalla, tarkoitettu palvelujen käsite edellyttää vähintäänkin sitä, että palveluja tarjoava osapuoli harjoittaa määrättyä toimintaa korvausta vastaan (ks. vastaavasti tuomio 14.7.2016, Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, luottolaitoksen ja lainanottajan välisessä luottosopimuksessa palvelujen suoritus perustuu siihen, että luottolaitos myöntää lainanottajalle tietyn rahasumman, mistä lainanottaja maksaa vastikkeen lähtökohtaisesti korkoina.
- 37 Niinpä on katsottava, että tällaista luottosopimusta on pidettävä asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuna palvelujen suorittamista koskevana sopimuksena.
- 38 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista luottolaitoksen ja kahden yhteisvastuullisen velallisen välillä tehtyä luottosopimusta on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna palvelujen suorittamista koskevana sopimuksena.

Kolmas kysymys

- 39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo kolmannella kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa tulkittava siten, että kun luottolaitos myöntää luoton kahdelle yhteisvastoilliselle velalliselle, ”se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava” on – ellei muusta ole sovittu – luottolaitoksen kotipaikka myös silloin, kun ratkaistaan, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta tutkia yhteisvastoillisten velallisten välinen takautumiskanne.
- 40 Tässä yhteydessä on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan määritettävä sopimukselle luonteenomainen velvoite (ks. vastaavasti tuomio 14.7.2016, Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, 33 kohta).
- 41 Kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa, luottosopimukselle luonteenomainen velvoite on lainatun rahasumman luovuttaminen, kun taas lainanottajan velvoite maksaa mainittu summa takaisin on vain lainanantajan suorituksen seuraus.
- 42 Niinpä on katsottava, että ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksessään mainitsemalla tavalla ole toisin sovittu, asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu palvelujen suorituspaikka on luottolaitoksen myöntämän lainan tapauksessa luottolaitoksen kotipaikka.
- 43 Sen osalta, onko tällä merkitystä myös silloin, kun ratkaistaan, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta tutkia yhteisvastoillisten velallisten välinen takaisinmaksuvelvollisuutta koskeva takautumiskanne, on muistutettava, että – kuten edellä 31 kohdasta ilmenee – tällainen kanne johdetaan yhteisvastoillisten velallisten ja luottolaitoksen välisestä luottosopimuksesta.
- 44 Tästä sekä asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 15 ja 16 perustelukappaleesta ilmenevistä kyseisen asetuksen tavoitteista, joita ovat ennustettavuus, yhdenmukaistaminen ja moitteeton lainkäyttö, seuraa, että kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa on tulkittava siten, että toimivalta tutkia tällainen kanne on jäsenvaltion sen paikkakunnan tuomioistuimella, jossa sijaitsee luottolaitoksen kotipaikka, joka on tällaisen takautumiskanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka.
- 45 Tässä yhteydessä on mainittava, ettei molempien pääasian asianosaisten huomautuksella, jonka mukaan sillä, että he molemmat ovat kuluttajan asemassa ja heihin sovelletaan tästä syystä asetuksen N:o 1215/2012 17 ja 18 artiklan mukaisia kuluttajasopimuksiin sovellettavia toimivaltasääntöjä, ole merkitystä. Kuten unionin tuomioistuin on todennut asetuksen N:o 44/2001 15 ja 16 artiklan osalta, mainittuja säännöksiä ei näet voida soveltaa kahden kuluttajan väliin suhteisiin (ks. vastaavasti tuomio 5.12.2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, 34 kohta).
- 46 Kolmanteen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa on tulkittava siten, että kun luottolaitos on myöntänyt luoton kahdelle yhteisvastoilliselle velalliselle, kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava” on – ellei muusta ole sovittu – luottolaitoksen kotipaikka myös silloin, kun ratkaistaan, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta tutkia yhteisvastoillisten velallisten välinen takautumiskanne.

Neljäs kysymys

- 47 Kun kolmanteen kysymykseen annettu vastaus otetaan huomioon, neljänteen kysymykseen ei ole tarvetta vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että luottosopimuksen yhteisvastuullisten velallisten välinen takautumiskanne on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”sopimusta koskeva asia”.**
- 2) **Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista luottolaitoksen ja kahden yhteisvastuullisen velallisen välillä tehtyä luottosopimusta on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna palvelujen suorittamista koskevana sopimuksena.**
- 3) **Asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan b alakohdan toista luetelmakohtaa on tulkittava siten, että kun luottolaitos on myöntänyt luoton kahdelle yhteisvastuulliselle velalliselle, kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava” on – ellei muusta ole sovittu – luottolaitoksen kotipaikka myös silloin, kun ratkaistaan, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta tutkia yhteisvastuullisten velallisten välinen takautumiskanne.**

Allekirjoitukset

i — Tämän tuomion 8, 13, 27, 28, 29 ja 35 kohtaan on tehty kielellisiä muutoksia sen ensimmäisen julkaisemisen jälkeen.